

Järjestöjen toimintaedellytysten tuki hyvinvointialueella

Järjestöfoorumi

13.4.2022

Elina Pajula

Ihmislähtöisyyttä, elinvoimaa ja osallisuutta hyvinvointialueelle

Järjestöjen merkitys ihmisille

Tiivistävät yhteiskunnan turvaverkkoa

Edistävät ennaltaehkäisevää työtä

Lisäävät ihmisten osallisuutta

Tuovat erityisosaamista hyvinvointialueelle

Näin hyvinvointialueet saavat järjestöjen hyödyn käyttöönsä

Järjestöjen asiantuntemus osaksi palveluiden tuottamista ja kehittämistä

Järjestöt tunnustetaan hyvinvointialueen strategiakirjauksissa

Järjestöt mukaan hoito- ja palvelu-polkuihin

Järjestöt pidetään elinvoimaisina

Avustuksilla

Selkeillä yhteistyön ja kumppanuuden toimintatavoilla

Nimeämällä taho vastaamaan tiedonkulusta ja yhteistyöstä järjestöjen kanssa

Lähde: SOSTEn ja Fountain Park Oy:n aivoriihi 02/2022

- n = 464, joista neljä ryhmävastauksia
- Vähintään yksi vastaus kaikilta 21 hyvinvointialueelta ja Helsingistä
- Vastanneista 46 % kertoi järjestönsä toimivan valtakunnallisesti

Järjestöavustukset

Aikataulu

- Hyvinvointialueen kumppanuuspöydän alatyöryhmä 9.2, 1.3, 5.4
- Kumppanuusryhmä 10.2, 7.4
- Järjestöjen kumppanuuspöytä 23.2.2022
- Kysely järjestöille maaliskuun ajan
- Järjestöfoorumi 13.4

**Kysely järjestöille
Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen
järjestöavustuksista 2022**

Vastaajien kokonaismäärä: 139

Kysely

➤ Lomakkeen laati työryhmä:

- Janne Haikari
- Laura Meriluoto
- Elina Pajula
- Milja Parkkinen
- Anne Pyykkönen

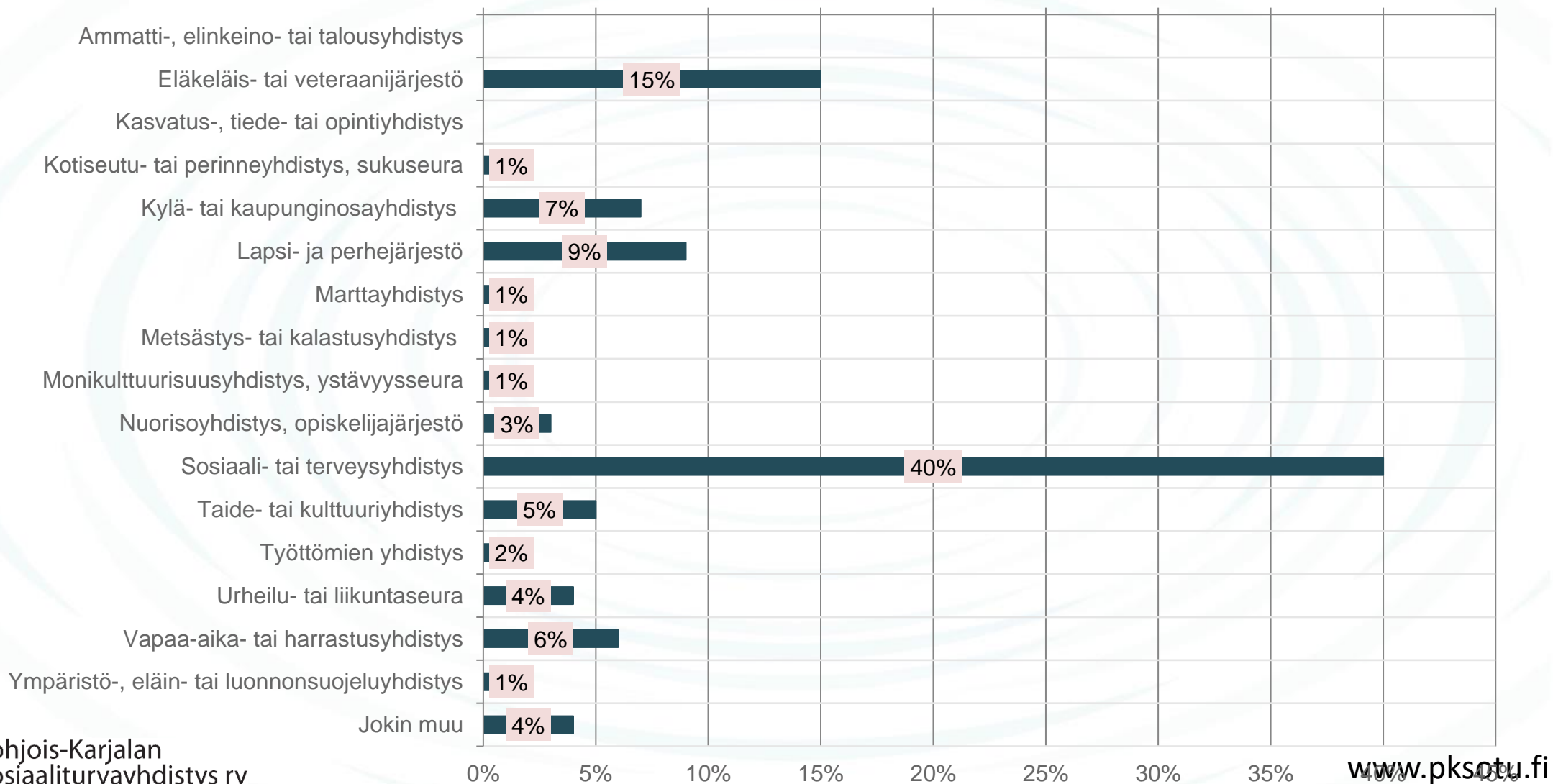
➤ Kumppanuusryhmän alatyöryhmä muokkasi

➤ Esiteltiin Järjestöjen sotemuutostuen valtakunnallisessa ohry:ssä:

- Tavoitteena tehdä myös muualla Suomessa

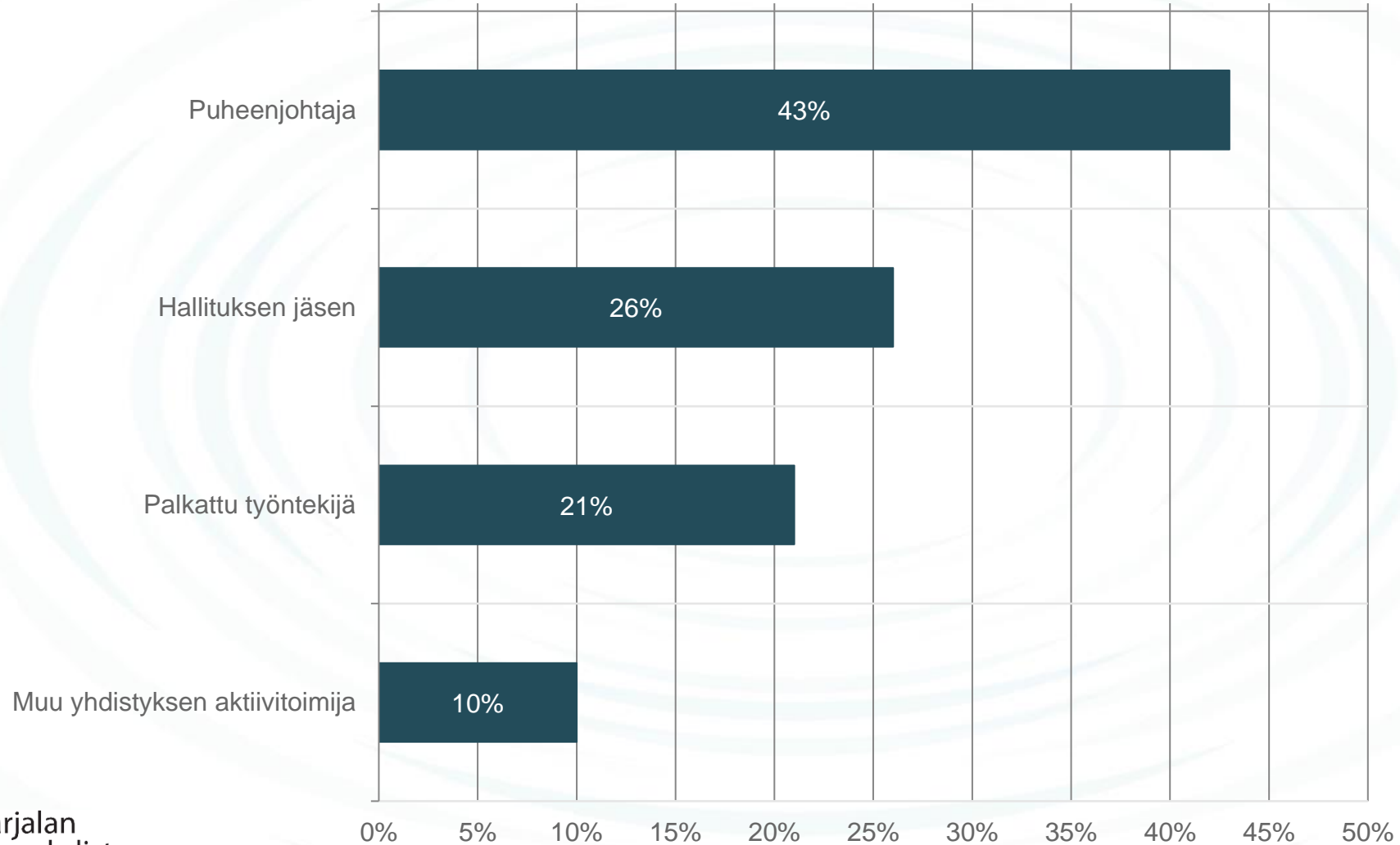
1. Edustamani järjestön toimiala

Vastaajien määrä: 139

2. Asemani edustamassani yhdistyksessä

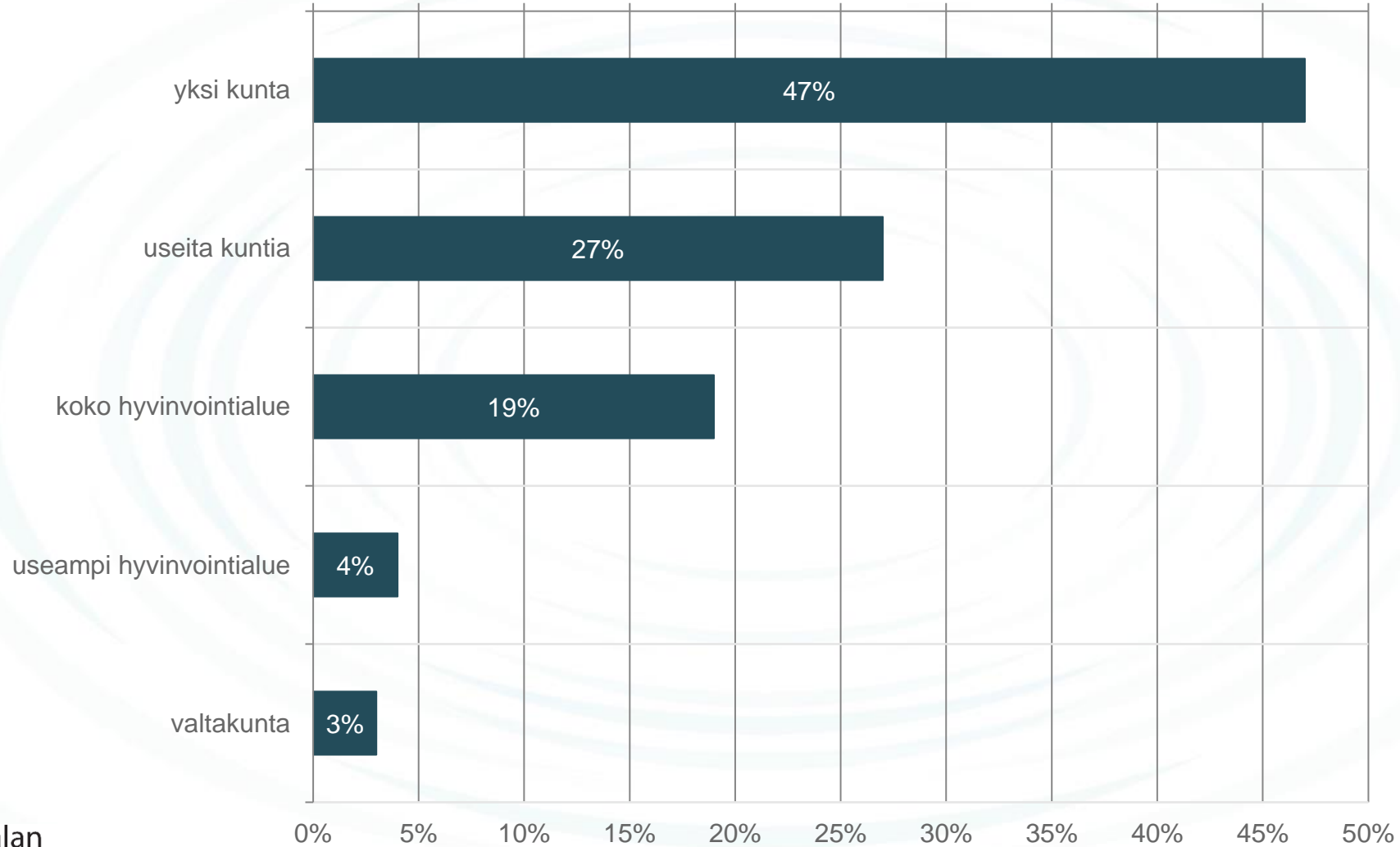
Vastaajien määrä: 137

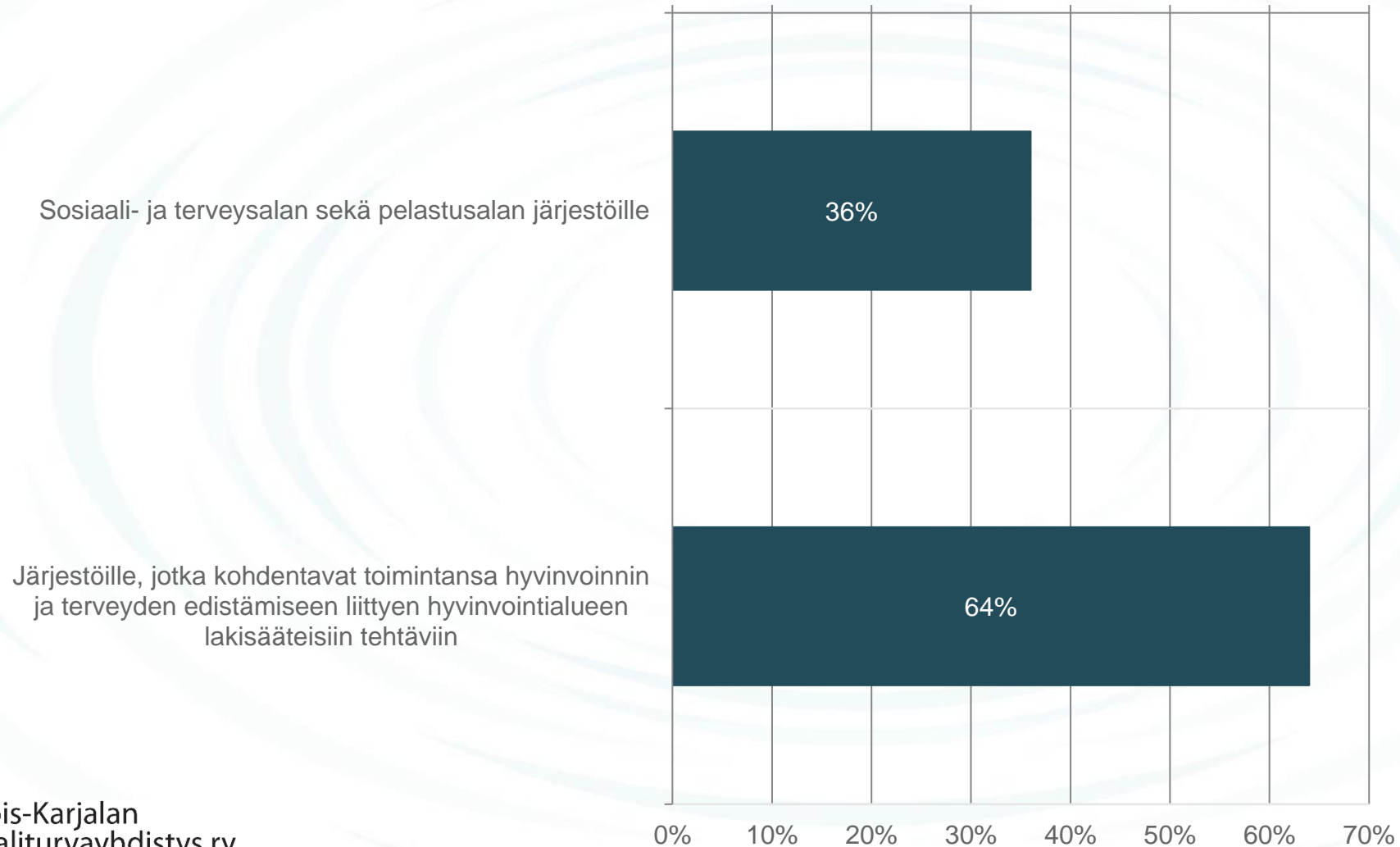
3. Edustamani järjestön toiminta-alue

Vastaajien määrä: 137

4. Kenelle hyvinvointialueen tulisi kohdentaa järjestöavustukset?

Vastaajien määrä: 137

Kenelle hyvinvointialueen tulisi kohdentaa järjestöavustukset?

Perusteluja

➤ Sosiaali- ja terveysalan järjestöille (36%)

- "Soveltuu paremmin Siun soten perustehtävään. Jaettavat resurssit rajalliset hyvinvointialueella, kuntien avustukset palvelevat muita järjestöjä"
- " Lähtökohtaisesti niille, joiden toiminta tukee selkeästi hyvinvointityötä ja hyvinvointialan strategiaa. Kun varoja on niukasti, joudutaan priorisoimaan."
- "Hyvinvointialueen lakisääteisiä tehtäviä ovat toiminnan alkaessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestäminen, joten myös avustukset tulee kohdentaa tähän. Kunnat voivat myöntää avustuksia terveyden edistämiseen muiden alojen järjestöille."
- "Järjestöjen STEA avustukset ovat vähentyneet. Yhdistyksen toimintaa on yhä vaikeampi järjestää ja tehdä, koska siihen saadut varat ovat vähentyneet niin paljon. Tarvitaan myös muita avustuksia."

Kenelle hyvinvointialueen tulisi kohdentaa järjestöavustukset?

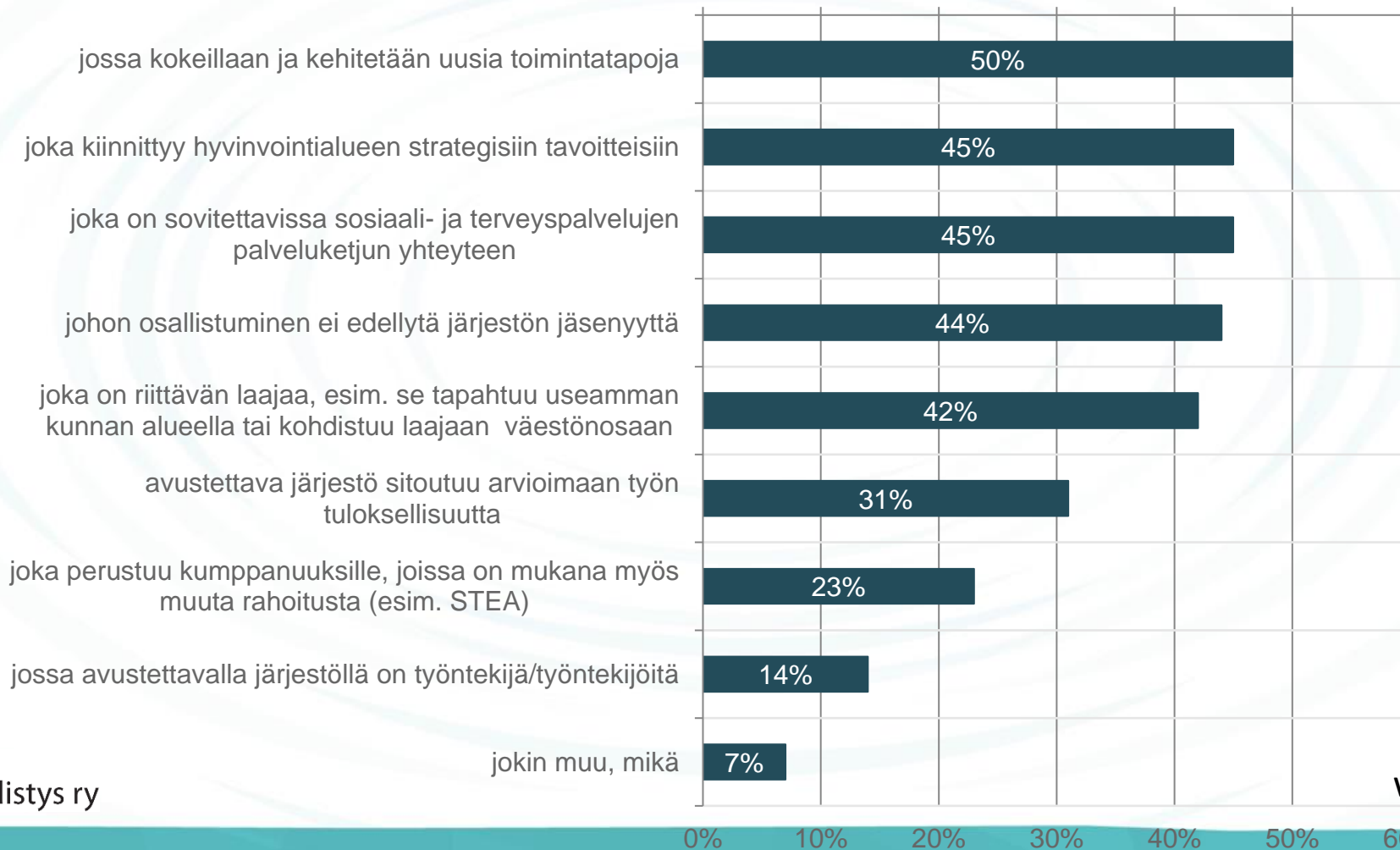
Perusteluja

- **Järjestöille, jotka kohdentavat toimintansa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyen hyvinvointialueen lakisääteisiin tehtäviin (64%)**
  - "Hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa tekevät paljon muutkin yhdistykset kuin sosiaali- ja terveystalouden järjestöt. Asukas, eläkejärjestöt, kyläyhdistykset jne tekevät paljon hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa."
  - "Monet järjestöt tekevät työtä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja näin ehkäisevät sairauksia ja ovat tukemassa hyvinvointialueen toimintaa."
  - "Ihminen on kokonaisvaltainen ja hyvinvointi muodostuu monista asioista. Järjestön teema-alaa tärkeämpää on tavoite ja toiminta jota tehdään ja sen kohdistuminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen."
  - "Katsoisin tähän ryhmään kuuluvan myös pienten haja-alueilla vapaaehtoisvoimin toimivien järjestöjen, jotka osaltaan tekevät virallisten organisaatioiden lisäksi arvokasta työtä alueensa ihmisten (erityisesti vanhusten) sosiaalisen kanssakäymisen edistämiseksi ja sitä kautta syrjäytymistä ja yksinäisyyttä ehkäisevästi."
  - "Monet harrastukset ja kulttuuri edistävät hyvinvointia."
  - "Eläkeläisjärjestö hoitaa ikääntyneiden liikuntaa, terveyttä ja sosiaalisia suhteita. Vertaistuki. Yhdistys tarjoaa jäsenille ja kaikille kuntalaisille avoimia tilaisuuksia kulttuurin, liikunnan ja tiedon jakamiseksi = sosiaalisia kontakteja, jotka pidentävät ikää. Kun ihmisellä on aktiviteetteja, pysyy sekä fyysinen että psyykinen kunto parempana ja sairaudenhoito ja laitospäivät siirtyvät

5. Hyvinvointialueen järjestöavustuksille tulee asettaa kriteerit:

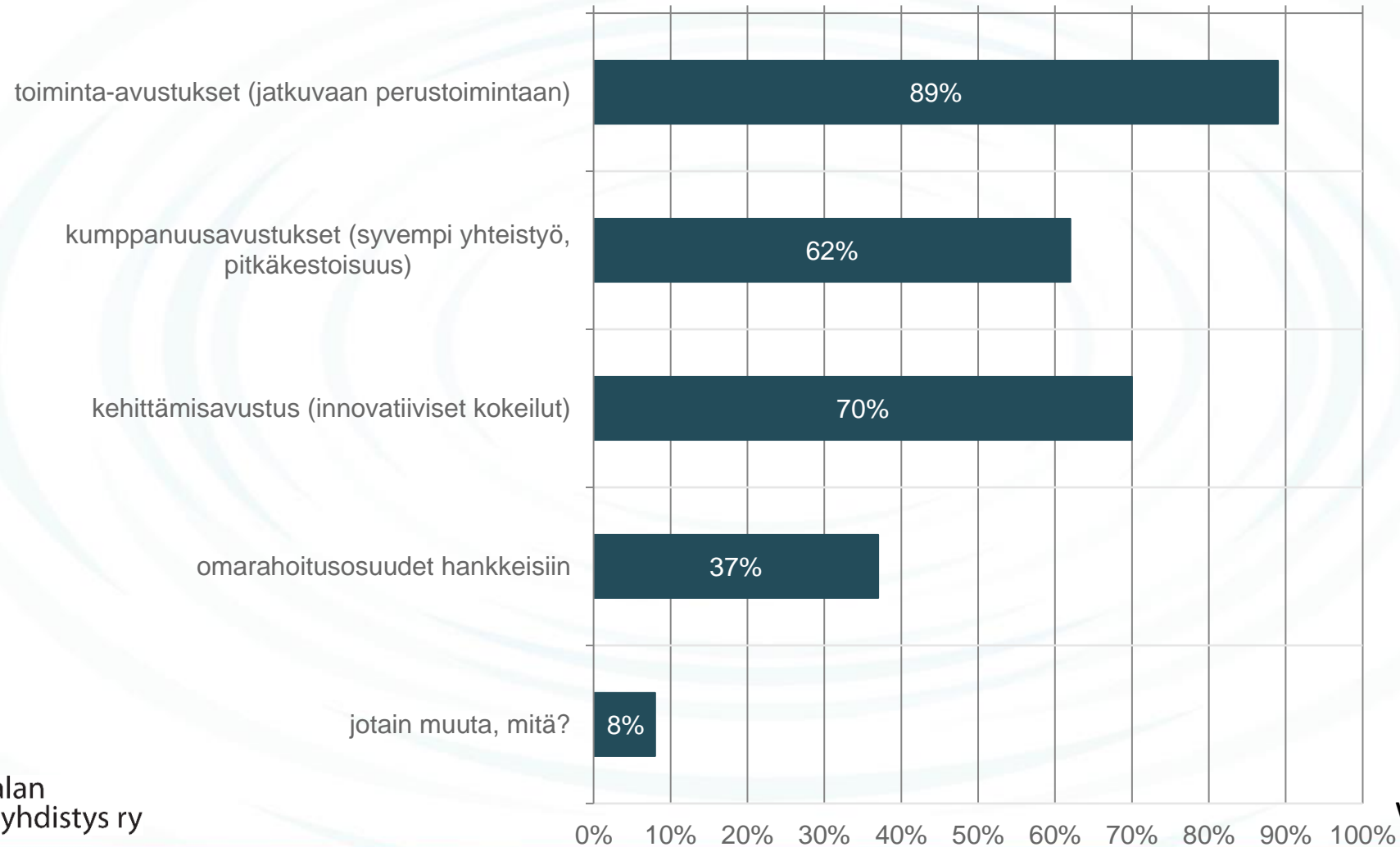
Vastaajien määrä: 137, valittujen vastausten lukumäärä: 411

Avustus kohdennetaan toimintaan,

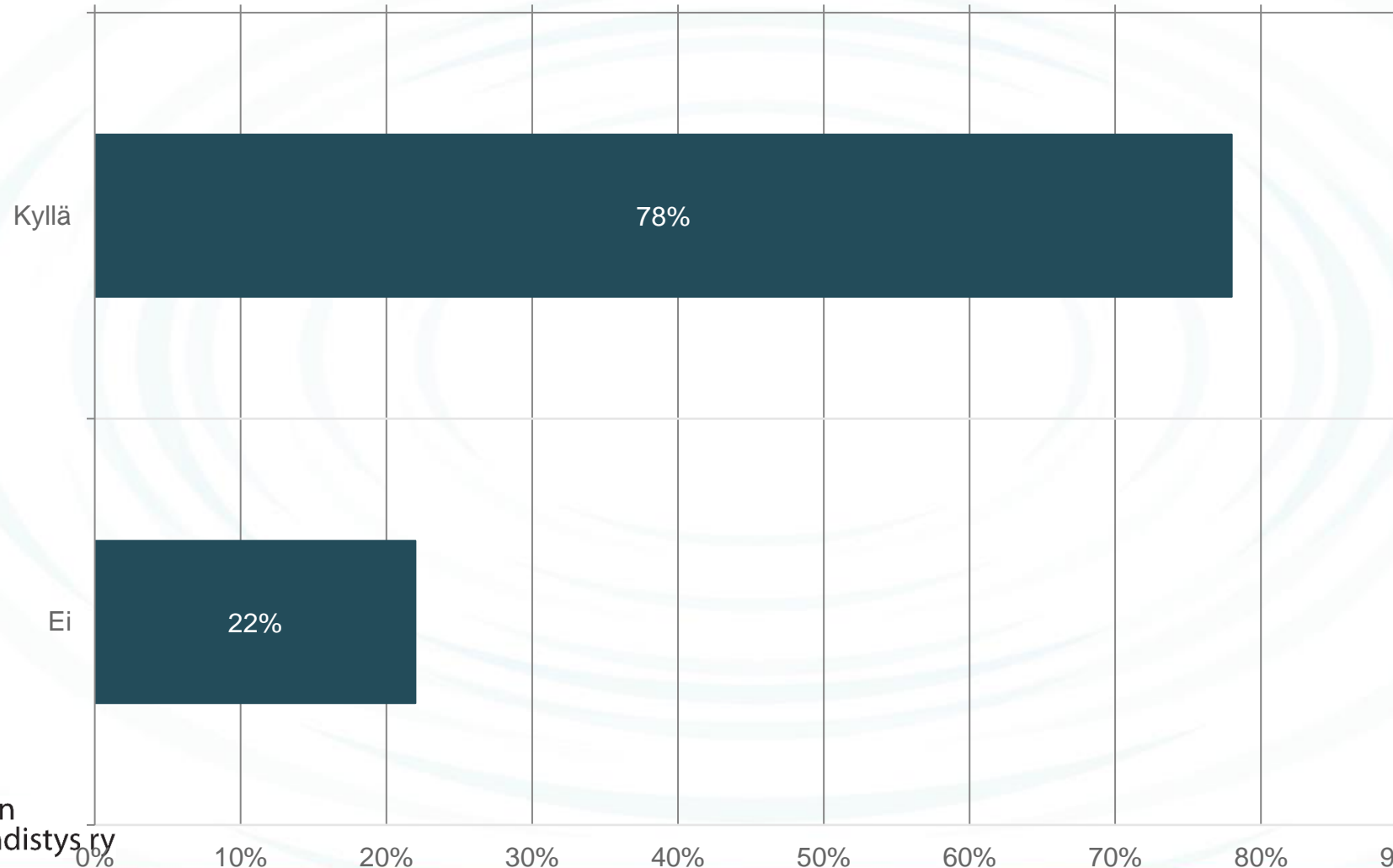
6. Millaisia avustuksia hyvinvointialueen tulisi myöntää järjestöille?

Vastaajien määrä: 139, valittujen vastausten lukumäärä: 370

7. Omalle järjestölleni on tärkeää, että hyvinvointialueella on tarjota maksuttomia tiloja järjestöni toimintaan:

Vastaajien määrä: 138

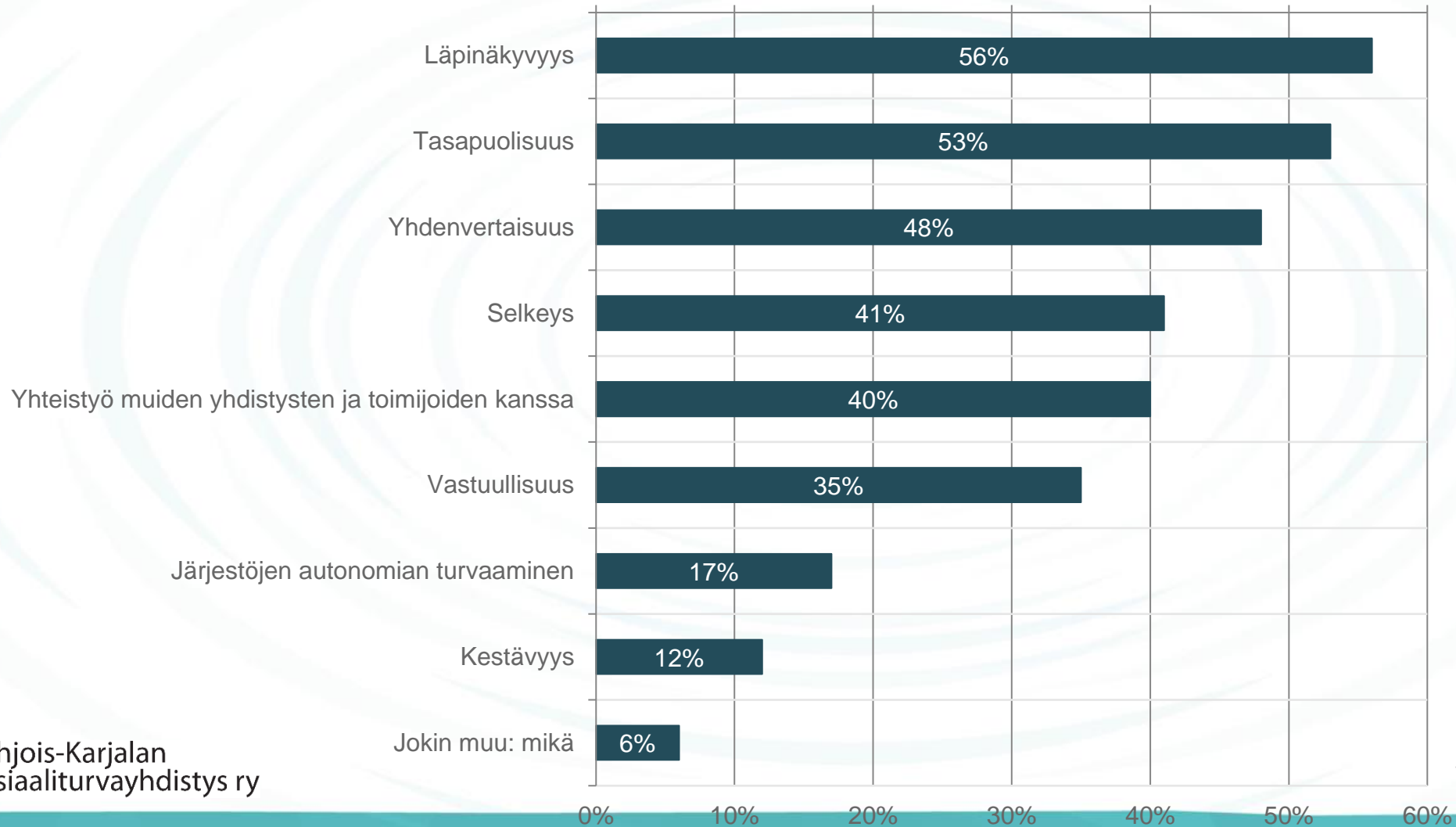
Millaisia tiloja?

- Kokoustiloja
- Koulutustiloja
- Kokoonntumistiloja harrastus- ja vertaistukiryhmille
- Kohtaamispaikkatiloja, esim. lapsiperheet
- Liikuntatiloja, kuntosalit
- Tapahtumien järjestämiseen soveltuvia tiloja

- Maksuttomia
- Esteettömiä
- Keskeisellä paikalla
- Keittiö käytettävissä

8. Hyvinvointialueen järjestöavustusten jakamisen johtavia periaatteita pitäisi järjestöni mielestä olla:

Vastaajien määrä: 139, valittujen vastausten lukumäärä: 429

Muita terveisiä

- "Jaettavana olevia rahoja pitää käyttää kaikille tasapuolisesti, sellaisillekin yhdistyksille, joilla ei isoja hankkeita ja työntekijöitä ole."
- "Avustusprosessia ei tule luoda liian työlääksi ja raskaaksi prosessiksi."
- "Erytyisesti toivon, että avustusten hakeminen tulee selkeäksi ja tasapuoliseksi myös hyvinvointialueen toiminnassa. Korostan myös hyvän ja vuorovaikutteisen yhteistyön merkitystä hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa."
- "Järjestöavustusten myöntämiseen voisi perustaa työryhmän, jossa on mukana myös järjestöedustajia. Kriteerien on tällöin syytä olla selkeät."
- "Avustuksissa huomioitava myös pienet yhdistystoimijat, vältettävä isoille keskittämistä."
- "Selvä tiedottaminen avustusten hakemus kriteereistä ja tarpeeksi ajoissa ennen hakemusten viimeistä hakupäivää."
- "Avustukset ovat merkittävä tuki järjestöjen kokonaisuuden toimivuudessa, innostavat ennen kaikkea järjestämään sellaista toimintaa, joka vähentää terveydenhuollon kuormittavuutta."
- "Avustettavan toiminnan tulee olla tavoitteellista sekä yhteiskunnallisesti vaikuttavaa siten, että se auttaa avustettavaa jäsenistöä selviytymään yhdenvertaisina kansalaisina yhteiskunnassa. Avustuksella on myös ennalta terveyden huononemista ehkäisevä ja samalla omia voimavaroja lisäävä vaikutus."

Miten rakentuu hyvinvointialueen ja kuntien järjestöavustusten suhde?

- Avustusten vuoropuhelu ja yhteiset pelisäännöt
- Mitä kunta avustaa, mitä hyvinvointialue
- Voiko näistä sopia yhteisesti
- Missä ja miten näistä sovitaan?
- Yhdyspintasopimus: kunta-hyvinvointialue-järjestöt
- Miten järjestöjen kanta muodostetaan ja miten sopimuskumppanuus muodostetaan

Muuta

- Sähköinen haku, rinnalla mahdollisuus hakea lomakkeella
- Haku kerran vuodessa vai jatkuva haku?
- Avustusten jakamisesta vastaa hyvinvointilautakunta:
(hallintosääntö)
  - Valmistelijat, voiko mukana olla järjestöedustus?
- Voidaanko käytäntöjen toimivuus tarkistaa vuosittain käytävien neuvottelujen yhteydessä?
  - Järjestöt keräävät kokemukset avustuskäytäntöjen toimivuudesta ja parannusehdotuksista ennen vuosittaisia neuvotteluja

Perinteinen Jäidenlähtöseminaari **KANSALAI SYHTEISKUNNAN KOHTALON KYSYMYKSET**

Tiistaina 10.5.2022 klo 13.00–16.00

Paikka: Joensuun Pakkahuone, Rantakatu 2
osallistu myös: <https://msteams.link/UP7G>

13.00 Tervetuloa

professori Eeva Jokinen, Uef

Kansalaisyhteiskunnan merkitys ja haasteet

- Teppo Eskelinen, yliopistonlehtori, UEF
- kommenttipuheenvuoro: toiminnanjohtaja Sari Aalto-Matturi, Mieli ry

14.00 Kahvitauko

14.30 Kansalaisjärjestöjen toiminta hyvinvointialueella, paneeli

- Hyvinvointialueen hyvinvointilautakunnan pj Virve Mikkonen
- Kehittämisjohtaja Heli Aalto, Siun sote
- Yhteisökoordinaattori Anu Huusko, Nurmeksen kaupunki
- kumppanuuspäällikkö Maarita Mannelin, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
- hyvinvointi- ja koulutusasiantuntija Mari Nupponen, P-K maakuntaliitto
- vs. toiminnanjohtaja Sanna Heinonen, Joensuun nuorisoverstas
- järjestöaktiivi Sami Tanskanen
- paneelin pj toimii tj Elina Pajula, Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry

15.40 Pastori Tihtarinen ja Pyhät Yrjöt

- kelttiläishenkistä maailmanmusiikkia

Tilaisuus päättyy 16.00

Järjestäjät:

Sosiaalipoliittisen yhdistyksen Joensuun osasto,
Itä-Suomen yliopisto, yhteiskuntatieteet,
Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry

Sosiaalipoliittinen
SPY
yhdistys

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Pohjois-Karjalan
Sosiaaliturvayhdistys ry